

Hedersmordet på
Ghazala Khan
i Slagelse, Danmark

Lite mtl från Danska medier
Samlat av Lasse Kurator

Ritzau (danska TT) Publicerad 14 maj 2006

Rättegång om hedersmord i Danmark

I höstas sköts 19-åriga Ghazala Khan ihjäl framför järnvägsstationen i Slagelse i Danmark. På måndagen börjar rättegången mot hennes 30-årige bror, som är huvudmisstänkt, och därmed ännu en debatt om hedersmord.

KÖPENHAMN. I höstas sköts 19-åriga Ghazala Khan ihjäl framför järnvägsstationen i Slagelse i Danmark.

På måndagen börjar rättegången mot hennes 30-årige bror, som är huvudmisstänkt, och därmed ännu en debatt om tvångsäktenskap och hedersmord.

Mohammed Rafiq, som liksom mordoffret har pakistansk bakgrund, är inkallad som vittne. Han kände inte Ghazala och hennes släkt, men ska beskriva synen på giftermål och rättsskipning bland pakistanier i Danmark.

Försvarsadvokaterna är emot det, så först måste Högsta domstolen avgöra om han får höras. För några år sedan uttryckte Rafiq sin kritik i en bok, "Äktenskap kan inte arrangeras", och det gjorde honom illa sedd i den pakistanska omgivningen:

— De kan hantera arbete, pengar, utbildning, sjukvård och det sociala systemet, men när det handlar om äktenskap och familjeförhållanden, då råder rena medeltiden. Familjen och stammen är det viktigaste för dem — man gifter sig inte utanför den, dundrar Rafiq.

— Det värsta är att man anser att hedersmord är helt i sin ordning.

Rafiq använder ord som klan och stam, men han vill precisera begreppen både när det gäller hedersmord och tvångsäktenskap:

— Det är ju ingen som tvingas till att gifta sig, inte direkt, med fysiska metoder, för det är ju förbjudet. Men den indirekta pressen är massiv och det borde man lagstifta mot.

Han har själv erfarenhet av arrangerade äktenskap. Han gifte sig efter påtryckningar med en kusin; äktenskapet höll inte. När hans syster förväntades äkta en kusin, var Rafiq en av dem som protesterade. En onkel hävdade att brudgummen i Pakistan skulle råka i olycka — men nu är kusinen gift med någon annan och klarar sig enligt Rafiq finfint.

Det hävdas ofta att invandarmiljöer konserverar traditioner i större utsträckning än vad som sker i hemlandet. Detta gäller enligt Rafiq bland pakistanier i Danmark:

— Här är de under press från det omgivande samhället. De upplever att deras kultur går förlorad. I Pakistan är de som går andra vägar en del av samhällets utveckling. Där accepteras att några inte följer traditionerna.

I fallet Ghazala, där totalt nio personer står åtalade, har han en uppfattning om hur det gått till: Någon har pikat familjen efter att ha hört skvaller om att hon rymt hemifrån.

— Så har de hållit ett Vita huset-möte, som de kallar klanmötena. Där har man beslutat att hon ska letas upp och mördas. Antagligen har man också bestämt vem som ska göra det, säger Rafiq.

— Familjen är martyrer i andras ögon. De har offrat sig för att befria familjen från skam. De får respekt och de får både moraliskt och ekonomiskt stöd om de behöver det. Också kvinnorna, som det går ut över, är med om att skapa pressen.

Traditionellt finns enligt Rafiq tre sätt att handskas med familjemedlemmar som faller ur ramen: stöta ut dem, skicka dem till hemlandet för att uppfostras — eller ta livet av dem.

— Nöjer du dig med utstötning är du en mes.

Hon vill fälla alla som medskyldiga

Som åklagare ska Jeanette Wincentz Andersen hantera det största mordkomplexet i dansk rättshistoria. Vice polismästaren från Slagelse ska rikta bevisbördan mot en bror som sköt för att döda sin syster och göra troligt att de övriga åtta fängslade familjemedlemmarna och vännerna uppsåtligen har medverkat till mord.

Med omhändertagandet av far, bror, tanter, farbröder och vänner i ärendet med hedersmordet i Slagelse skriver vice polismästare Jeanette Wincentz Andersen dansk rättshistoria

- Bakgrunden är makaber och tragisk, men yrkesmässigt är det ett otroligt spännande fall med fascinerande antropologiska och sociologiska aspekter. Den 50-åriga åklagaren, vice polismästare Jeanette Wincentz Andersen, strålar av entusiasm när samtalet faller på mordet på 19-åriga Ghazala Khan, som föll för sin brors kulor på taxihållplatsen i Slagelse 23 september. Bakom de milda blå, leende ögonen döljer det sig en skarpsinnig kvinna och man anar både allvaret och ett stråk av engagemang när hon lutar sig fram och säger:

- Merlung (allmänne åklagaren red.) håller med mig om att det handlar om en ren likvidering, och han stöder mig när jag står fast vid att det är viktigt att vi klarar upp en så allvarlig sak.

- Det är vår uppfattning att Ghazalas bror skjuter sin syster, men att hela familjen står bakom likvideringen. Vi har ganska många vittnen som har underbyggt våra påståenden och en del vittnesutsagor har vi inhämtat genom inomrättsliga förhör, säger Jeanette Wincentz Andersen.

Som åklagare har hon genom karriären stått ansikte mot ansikte med åtskilliga mördare, men med Ghazala-fallet skar Jeanette Wincentz Andersen hantera det största komplexet i dansk rättshistoria.

Som åklagare ska hon rikta bevisbördan mot en bror som sköt för att döda sin syster på fars order. Hon ska dessutom göra troligt att de övriga åtta fängslade

familjemedlemmarna och vännerna uppsåtligen har medverkat till mord.

Foto: POLFOTO

Hjälp från sociologer

- Det som har hänt här är så odanskt. Därför anlitar vi antropologer och sociologer som kan förklara de kulturella och samhällsmässiga aspekterna. Annars kan man inte fatta att man slår ihjäl någon i sin egen familj. De milda blå ögonen har ändrat karaktär. Jeanette Wincentz Andersen drar fram ett block bland ärendemappar och ringpärmar:

- Här har jag utlåtandet från en sociolog som forskar i andra kulturer. Han har en enorm kunskap om hedersbegrepp i Pakistan och Turkiet. Vi är tvungna att förbereda oss så att vi kan illustrera inför rätten hur familjen beslutar att slå ihjäl, och hur de får hjälp av sin umgängeskrets, säger Jeanette Wincentz Andersen och tittar ett kort filosoferande ögonblick ut genom fönstret:

- På det personliga planet känner jag att jag måste skicka en signal till dessa miljöer om att det som har hänt Ghazala och hennes man är oacceptabelt i Danmark. Och när det händer så slår vi ner hårt, inte bara mot den som skjuter utan mot alla som medverkar.

- Med Sonay-fallet i bakhuvudet och Ghazala som det aktuella fallet vill jag gärna gå i täten och sätta igång en debatt.- Budskapet ska vara att här i Danmark accepterar vi inte tvångsaktenskap och vi accepterar inte att unga människor blir ihjälslagna bara för att de förälskar sig i en annan än den som familjen anser är den rätte.

- En av de experter jag har pratat med, kultursociolog Ümit Necef som forskar i sexualitet, berättar att vi med våra modernitet här i Danmark sätter fokus på individen i jag-form. Medan man i de traditionella samhällena, som t ex det

pakistanska, fokuserar på familjen och släkten i vi-form.

Sex före äktenskapet

- I Danmark säger vi: Vad vill du? I det traditionella samhället säger man: Du ska. I Danmark är far och son vänner, men där de kommer från tilltalar sonen sin far med Ni.

- I Danmark har vi jämställdhet. I den traditionella världen är man könsuppdelad. I Danmark har vi sex före äktenskapet. I den traditionella världen är det otänkbart. Man har mödomskontroll. I vårt samhälle går flickorna ut och shoppar och går på kaféer. I deras samhälle går man inte ut utan ärende.

- Vi lever i en välfärdsstat där staten hjälper de äldre. De kommer från länder där staten inte ger hjälp. Livet är fastslaget, du ska gifta dig och få barn. Barn betraktas som en garanti för äldrevård, de äldre bestämmer över den yngre generationen och det är bakgrunden till att de bildar egna samhällen i t ex Köpenhamn, där de lånar varandra pengar och hjälper varandra.

Jeanette Wincentz Andersen lägger blocket på bordet och drar ett streck. Som om det var den avslutande delen av proceduren i en rättegång har hon nu kommit till poängen:

Alla visste Ghazala skulle dö

- I detta fall kan vi utifrån ett antropologiskt perspektiv teckna en bild av några människor som kommer till Danmark från en by i Pakistan. De bildar sitt eget lilla bysamhälle här, där de hjälper och lånar varandra pengar.- Vi har kunskap om att alla i den pakistanska gruppen i Köpenhamn visste att Ghazala och hennes man skulle slås ihjäl.

- Det matchar och bekräftar fullständigt den beskrivning som sociologer och antropologer har givit av deras odanska levnadssätt. Det är därför som vi blir tvungna att få i gång en debatt. Jag ställer gärna upp och jag hoppas att man också vill ställa upp från politiskt håll och från olika invandrarorganisationer, som t ex Ikir, säger Jeanette Wincentz Andersen och slutar med repliken: Barn som försoning- Ghazala provocerade ju ingen. Hon gjorde vad hon kunde för att få vara i fred. Det är min personliga uppfattning att hon hoppades på försoning när hon en gång fick barn.

- Men hon har haft enormt starka krafter emot sig och vi vet att flera från det pakistanska samhället har kondolerat Ghazalas far, Ghulam Abbas efter mordet på dottern.

- Kondolensen är enligt deras normer ett godkännande av det som han har gjort - eller det beslut som han har tagit. Han har återupprättat sin heder och han kan visa sig i moskén igen och han skulle kunna resa till Pakistan igen, om han alltså inte just nu satt häktad för delaktighet i likvideringen av sin egen dotter. Det är så odanskt som något kan bli.

am@bt.dkLagt på www.bt.dk den 26 december 2005 kl. 13:27

Nio skyldiga till hedersmord i Danmark

Alla nio som åtalats för delaktighet i ett hedersmord på Själland fälldes på tisdagen. Bland de skyldiga finns den mördades far, bror, morbror och moster.

F a k t a

I september 2005 sköts den blott 18-åriga Ghazala Khan ihjäl av sin bror utanför järnvägsstationen i Slagelse på västra Själland. Hennes 27-årige make Emal sårades.

Familjen Khan är av pakistanskt ursprung och fallet har lett till en omfattande debatt i Danmark om tvångsäktenskap och hedersvåld.

Den danska tidningen Politiken berättar att Ghazala och Emal var på flykt undan hennes familj eftersom den inte kunde acceptera att hon var kär i Emal. De gifte sig utan familjens godkännande några dagar före mordet. Ghazalas familj hade då varit på jakt efter paret i flera veckor.

Det var Ghazalas 30-årige bror som utförde själva mordet, men ytterligare åtta personer ur Ghazalas familj och bekanta till denna åtalades också för mordet.

Alla nio inblandade fälldes på tisdagen av Østre Landsret i Köpenhamn för sina roller i planerandet och utförandet av mordet på Ghazala samt mordförsöket på Emal. Domarna i målet kommer senare under veckan.

Åklagarsidan framförde som bevis bland annat den mobiltelefonstrafik som förts mellan de fällda och som visade att många familjemedlemmar befunnit sig i närheten av mordplatsen vid tiden för mordet, uppger Reuters.

Ledamöter av Østre Landsret har hotats och utsatts för vandalism under rättegången och ett vittne har åtalats för mened.

Henrik Berglind-Dehlin

